

2024/3018

6.12.2024

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2024/3018

z dnia 27 listopada 2024 r.

dotyczące zmiany rozporządzenia (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej

(Tekst mający znaczenie dla EOG i Szwajcarii)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 338 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Centralnego ⁽¹⁾,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 ⁽³⁾ ustanowiono ramy prawne na poziomie Unii w zakresie opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej.
- (2) Rozporządzenie (WE) nr 223/2009 zmieniono rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/759 ⁽⁴⁾, aby jeszcze bardziej wzmocnić zarządzanie Europejskim Systemem Statystycznym (ESS), w szczególności jego niezależność zawodową. To wzmocnione zarządzanie okazało się skuteczne.
- (3) W dniu 6 marca 2023 r. Europejska Rada Konsultacyjna ds. Zarządzania Statystyką (ESGAB) opublikowała sprawozdanie roczne za 2022 r. Jak stwierdzono w tym sprawozdaniu, zapewnienie niezależności zawodowej ma zasadnicze znaczenie dla dostarczania obiektywnej i bezstronnej statystyki europejskiej oraz budowania zaufania publicznego do opartych na niej decyzji i polityk. Państwa członkowskie i Komisja powinny zatem stosować międzynarodowe najlepsze praktyki w zakresie wyboru, mianowania i odwoływania, odpowiednio, kierowników krajowych urzędów statystycznych (KUS) i dyrektora generalnego Komisji (Eurostatu), oparte na jasnych kryteriach zawodowych, takich jak reputacja statystyczna i wysoki poziom kompetencji w dziedzinie statystyki. Podstawy do wcześniejszego rozwiązania umowy nie powinny podważać niezależności zawodowej; powinny one być dobrze uzasadnione, określone i podane do wiadomości w odpowiedni sposób, z poszanowaniem praw danej osoby. Ponadto z uwagi na ważną rolę ESGAB jako organu Unii, którego zadaniem jest zapewnianie niezależnej oceny wdrażania przez ESS Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych oraz doradztwo w zakresie zwiększania zaufania użytkowników do statystyki europejskiej, Komisja (Eurostat) powinna informować ESGAB o wszelkich poważnych zastrzeżeniach dotyczących stosowania Europejskiego kodeksu praktyk statystycznych.
- (4) Transformacja cyfrowa przyniosła radykalną zmianę realiów i stworzyła nowe środowisko, w którym pojawiły się nowe potrzeby w zakresie statystyki europejskiej. Ponadto niedawne wydarzenia humanitarne i polityczne, takie jak pandemia COVID-19 oraz kryzys energetyczny i kryzys związany z kosztami utrzymania wywołane wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie, zwiększyły zapotrzebowanie i oczekiwania w odniesieniu do aktualniejszej, częściej publikowanej i bardziej szczegółowej statystyki europejskiej potrzebnej, aby pomóc Unii w podejmowaniu decyzji oraz zapewnić najlepszą możliwą reakcję Unii na kryzysy.

⁽¹⁾ Dz.U. C, C/2023/1032, 20.11.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1032/oj>.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2024 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 5 listopada 2024 r.

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 223/2009 z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie statystyki europejskiej oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE, Euratom) nr 1101/2008 w sprawie przekazywania do Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich danych statystycznych objętych zasadą poufności, rozporządzenie Rady (WE) nr 322/97 w sprawie statystyk Wspólnoty oraz decyzję Rady 89/382/EWG, Euratom w sprawie ustanowienia Komitetu ds. Programów Statystycznych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 87 z 31.3.2009, s. 164).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/759 z dnia 29 kwietnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 223/2009 w sprawie statystyki europejskiej (Dz.U. L 123 z 19.5.2015, s. 90).

- (5) Mogą wystąpić sytuacje kryzysowe, w których niezbędna będzie opracowana na czas i innowacyjna statystyka europejska, aby odpowiedzieć na pilne potrzeby polityczne. Na przykład w czasie, gdy prowadzone są badania wpływu polityki przedsiębiorstw jako możliwego czynnika napędzającego inflację, brak aktualnych danych dotyczących zysków jednostkowych i zysków przedsiębiorstw utrudnia decydentom politycznym kompleksową ocenę gwałtownego wzrostu cen. W związku z tym kluczowe jest ustanowienie procedur reagowania na pilne zapotrzebowanie polityczne na statystykę europejską.
- (6) Aby sprostać rosnącemu zapotrzebowaniu i oczekiwaniom w odniesieniu do aktualniejszej, częściej publikowanej i bardziej szczegółowej statystyki europejskiej, a także szybszej i lepiej skoordynowanej reakcji ESS na pilne potrzeby statystyczne w czasach kryzysu, konieczna jest zmiana rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Celem niniejszego rozporządzenia zmieniającego jest zapewnienie, aby – poprzez uwzględnienie zmieniających się i coraz bardziej skomplikowanych potrzeb użytkowników – statystyka europejska pozostawała przydatna, w szczególności dzięki wykorzystaniu pełnego potencjału cyfrowych źródeł danych i technologii, umożliwieniu ich wykorzystania na potrzeby statystyki europejskiej, zwiększeniu elastyczności ESS i jego zdolności do skutecznego i szybkiego reagowania na sytuacje kryzysowe, umożliwieniu dzielenia się danymi i zwiększeniu koordynacji między partnerami ESS.
- (7) Aby odzwierciedlić obecne realia i środowisko cyfrowe, w których działa ESS, do rozporządzenia (WE) nr 223/2009 należy wprowadzić nowe lub zaktualizowane definicje w celu jasnego określenia pojęć: „dane”, „metadane”, „posiadacz danych”, „źródło danych”, „dostęp do danych” i „wykorzystanie do celów statystycznych”.
- (8) Niedawne wydarzenia, takie jak pandemia COVID-19 oraz kryzys energetyczny i kryzys związany z kosztami utrzymania wywołane wojną napastniczą Rosji przeciwko Ukrainie, pokazały, że dostępność aktualnej, wiarygodnej i porównywalnej statystyki europejskiej ma kluczowe znaczenie dla skuteczności reagowania organów publicznych na sytuacje nadzwyczajne. W związku z tym ESS powinien mieć możliwość szybkiego inicjowania skoordynowanych działań, jeżeli pilne potrzeby w zakresie danych i statystyk pojawią się poza regularnymi ramami planowania, zwłaszcza w czasach kryzysu uznanych w aktach prawnych Unii, takich jak decyzja wykonawcza Rady (UE) 2018/1993⁽⁵⁾, decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE⁽⁶⁾, rozporządzenie Rady (UE) 2016/369⁽⁷⁾, rozporządzenie Rady (UE) 2022/2372⁽⁸⁾ oraz rozporządzenie w sprawie ustanowienia ram środków dotyczących sytuacji nadzwyczajnej na rynku wewnętrznym i odporności rynku wewnętrznego (akt o sytuacji nadzwyczajnej na rynku wewnętrznym i odporności rynku wewnętrznego). W takiej sytuacji posiadacz danych powinien udostępnić dane, na wniosek, KUS lub Komisji (Eurostatowi), w przypadku gdy któryś z tych podmiotów wykaże wyjątkową potrzebę wykorzystania danych będących przedmiotem wniosku, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2854⁽⁹⁾. Komisja (Eurostat) powinna mieć możliwość podejmowania pilnych działań w dziedzinie statystyki w ścisłej współpracy z Komitetem ds. Europejskiego Systemu Statystycznego (zwanego dalej „Komitetem ds. ESS”). KUS i inne organy krajowe odpowiedzialne za opracowywanie, tworzenie i rozpowszechnianie statystyki europejskiej (zwane dalej „innymi organami krajowymi”) powinny mieć możliwość dobrowolnego uczestnictwa w takich działaniach.
- (9) Dostęp do nowych źródeł danych, w tym dużych zbiorów danych, które pojawiają się w wyniku usług cyfrowych i internetu rzeczy (IoT), oraz ich wykorzystywanie stają się kluczowe dla tworzenia aktualnej, odpowiednio często publikowanej i wystarczająco szczegółowej statystyki europejskiej w bardziej efektywny i mniej kosztowny sposób. Takie nowe źródła danych wnoszą również istotny wkład w tworzenie statystycznych operatów losowania do celów ESS. W związku z tym należy zapewnić dostęp do nowych źródeł danych w ujęciu ogólnym, a w szczególności do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, do celów opracowywania i tworzenia europejskiej statystyki publicznej w sposób zrównoważony i według sprawiedliwych, jasnych, przewidywalnych i proporcjonalnych zasad zgodnych z ramami praw podstawowych Unii. Dostęp do danych będących w posiadaniu prywatnym należy zapewnić zgodnie z zasadą efektywności pod względem kosztów oraz nie powinien on pociągać za sobą nadmiernych obciążeń dla podmiotów gospodarczych, jak określono w art. 338 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽⁵⁾ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2018/1993 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (Dz.U. L 320 z 17.12.2018, s. 28).

⁽⁶⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1313/2013/UE z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 924).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2016/369 z dnia 15 marca 2016 r. w sprawie udzielania wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii (Dz.U. L 70 z 16.3.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2022/2372 z dnia 24 października 2022 r. w sprawie ram środków służących zapewnieniu zaopatrzenia w medyczne środki przeciwdziałania istotne podczas kryzysu w przypadku stanu zagrożenia zdrowia publicznego na poziomie Unii (Dz.U. L 314 z 6.12.2022, s. 64).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2854 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2017/2394 i dyrektywy (UE) 2020/1828 (akt w sprawie danych) (Dz.U. L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj>).

- (10) Dane będące w posiadaniu podmiotów prywatnych odnoszą się do ogromnej ilości danych posiadanych przez podmioty prywatne, uzyskanych przez nie w wyniku prowadzonej działalności, które to dane organy statystyczne mogłyby wykorzystywać do tworzenia statystyki publicznej. Dane te mogłyby obejmować między innymi dane będące w posiadaniu organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Takie dane mogą mieć kluczowe znaczenie dla uzupełnienia statystyki publicznej i monitorowania postępu gospodarczego, społecznego i środowiskowego, a w szczególności postępów związanych z celami zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych. Należy zatem zdecydowanie zachęcać do wykorzystywania takich danych.
- (11) Dostęp do nowych źródeł danych, w szczególności do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, jest od dawna postulatem ESS, o czym świadczy stanowisko ESS z listopada 2017 r. w sprawie dostępu do danych istotnych z punktu widzenia interesu publicznego, będących w posiadaniu podmiotów prywatnych, oraz stanowisko ESS z czerwca 2021 r. w sprawie przyszłego wniosku dotyczącego aktu w sprawie danych.
- (12) Wykorzystanie danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych oraz innych nowych źródeł danych powinno podlegać ścisłym zabezpieczeniom i gwarancjom prawnym, technicznym i proceduralnym, obejmującym wdrożenie wysokiego poziomu bezpieczeństwa, poufności i poszanowania prywatności, jak zapisano już w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009. Dostęp do danych będących w posiadaniu podmiotów prywatnych powinien przysługiwać wyłącznie KUS, działającym samodzielnie lub w imieniu innych organów krajowych ESS, oraz Komisji (Eurostatowi). Dane będące przedmiotem wniosku powinny być absolutnie niezbędne do opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej oraz statystyki będącej w trakcie opracowywania. Takie dane będące w posiadaniu podmiotów prywatnych powinny zostać poddane pseudonimizacji zgodnie z art. 89 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁽¹⁰⁾ i z art. 13 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725⁽¹¹⁾.
- (13) Wnioski o dane będące w posiadaniu podmiotów prywatnych składane przez KUS lub Komisję (Eurostat) powinny być przejrzyste i proporcjonalne pod względem zakresu i poziomu szczegółowości. W związku z tym konieczne jest określenie i wyjaśnienie celu wniosku, zamierzonego wykorzystania danych będących przedmiotem wniosku, częstotliwości i terminów udostępniania danych, a także uzgodnień operacyjnych dotyczących ich udostępniania. Wszelkie przetwarzanie danych w związku z takimi wnioskami o dane powinno pozostawać bez uszczerbku dla, zależnie od przypadku, dyrektywy 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁽¹²⁾, rozporządzenia (UE) 2016/679 i rozporządzenia (UE) 2018/1725. Ponieważ statystyka publiczna jest dobrem publicznym, dostęp do danych powinien być bezpłatny. W przypadku gdy wniosek o dane składa KUS, państwa członkowskie mogą przyznać prywatnemu posiadaczowi danych rekompensatę, która jest ograniczona do usługi przetwarzania zgodnie z żądanymi specyfikacjami, z wyjątkiem przypadków, gdy prawo krajowe nie zezwala KUS ani innym organom krajowym na wypłatę posiadaczom danych rekompensaty. W przypadku gdy wniosek o dane składa Komisja (Eurostat), powinna ona zaproponować prywatnemu posiadaczowi danych rozsądną rekompensatę, która jest ograniczona do tej konkretnej usługi przetwarzania zgodnie z żądanymi specyfikacjami.
- (14) W przypadku złożenia wniosków o dane będące w posiadaniu podmiotów prywatnych, KUS lub Komisja (Eurostat) powinny zaprosić prywatnego posiadacza danych do dialogu w celu określenia konkretnych parametrów wniosków o dane oraz innych szczegółowych uzgodnień, w tym sposobów udostępnienia danych oraz wszelkich środków organizacyjnych i technicznych mających na celu ochronę poufności danych i tajemnic przedsiębiorstwa z myślą o zawarciu umowy dotyczącej tych aspektów. Jeżeli umowa nie zostanie zawarta w ciągu trzech miesięcy lub jeżeli prywatny posiadacz danych nie stosuje się do umowy, KUS powinny mieć możliwość złożenia do prywatnego posiadacza danych drugiego wniosku o udostępnienie danych. Jeżeli prywatny posiadacz danych umyślnie lub w wyniku zaniedbania nie przekaze danych w wyznaczonym terminie lub przekaze dane nieprawidłowe, niekompletne lub wprowadzające w błąd, państwo członkowskie lub Komisja powinny przyjąć środki egzekucyjne, w tym mieć możliwość nałożenia kar, które powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające, z uwzględnieniem charakteru, wagi, powtarzalności i czasu trwania naruszenia, w świetle realizowanego interesu publicznego. Należy ustalić maksymalne kwoty kar przyjętych przez Komisję. Komisja może wydawać wytyczne dotyczące obliczania grzywien. Wszystkie decyzje podejmowane przez Komisję na podstawie niniejszego rozporządzenia zmieniającego podlegają kontroli Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z TFUE. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej powinien mieć nieograniczone prawo orzekania w odniesieniu do grzywien nakładanych przez Komisję, zgodnie z art. 261 TFUE.

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽¹²⁾ Dyrektywa 2002/58/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 lipca 2002 r. dotycząca przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej (dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej) (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

- (15) Należy również zachęcać do dalszej integracji statystyki i informacji geoprzestrzennych, aby umożliwić bardziej efektywne wykorzystanie zasobów oraz lepszą integrację danych przez różne organizacje publiczne, tworzyć nowe wyniki statystyczne, takie jak analizy przestrzenne, a także poprawić wizualizację i rozpowszechnianie danych. Taka dalsza integracja zapewniłaby wsparcie podczas podejmowania decyzji i monitorowania celów z zakresu polityki zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym.
- (16) Komisja (Eurostat), KUS i inne organy krajowe powinny starać się udostępniać swoje bazy danych i uzupełniające metadane oraz inne dokumenty istotne dla oceny jakości z wykorzystaniem aktualnych i łatwych w użyciu technologii.
- (17) Statystykę europejską opracowuje, tworzy i rozpowszechnia również Europejski System Banków Centralnych (ESBC), lecz na podstawie odrębnych ram prawnych odzwierciedlających strukturę zarządzania ESBC. Potrzebna jest ścisła współpraca i odpowiednia koordynacja między ESS a ESBC, w szczególności aby sprzyjać wymianie danych między tymi dwoma systemami wyłącznie do celów statystycznych zgodnie z art. 338 ust. 1 TFUE i z art. 5 Protokołu nr 4 w sprawie Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. Ponadto rozporządzenie (WE) nr 223/2009 należy stosować bez uszczerbku dla rozporządzenia Rady (WE) nr 2533/98 ⁽¹³⁾.
- (18) Wymiana danych poufnych przyczynia się do poprawy jakości statystyki europejskiej. ESS aktywnie pracuje nad dalszym rozwojem takiej wymiany danych, w tym przewidując przekazywanie danych poufnych w różnych przepisach sektorowych. Należy kontynuować te prace. Wzajemna wymiana danych poufnych powinna być dozwolona zarówno w ESS, jak i między ESS a ESBC, w przypadku gdy jest to niezbędne do sprawnego opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej lub do poprawy jakości statystyki europejskiej. W przypadku gdy dane poufne zostały przekazane Komisji (Eurostatowi), należy wymagać zgody KUS lub innego organu krajowego, który przekazał te dane.
- (19) Konieczne jest zapewnienie, aby krajowe organy publiczne lub częściowo publiczne odpowiedzialne za administracyjne źródła danych, bazy danych, systemy interoperacyjności lub dane istotne z punktu widzenia opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej nieodpłatnie umożliwiały KUS i innym organom krajowym dostęp do tych danych, ich wykorzystywanie oraz integrację w odpowiednim czasie i z odpowiednią częstotliwością w celu opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej. Państwa członkowskie powinny zapewnić możliwość tworzenia statystycznych operatów losowania w oparciu o odpowiednie dane administracyjne przekazane przez KUS i inne organy krajowe.
- (20) Należy dalej zachęcać do wykorzystywania statystyki wieloźródłowej, tj. statystyki opracowanej lub stworzonej na podstawie różnorodnych źródeł danych, w tym za pomocą technik modelowania i innych metod statystycznych lub innowacyjnych rozwiązań.
- (21) W przypadku gdy działania, które należy podjąć na podstawie rozporządzenia (WE) nr 223/2009, obejmują przetwarzanie danych osobowych do celów statystyki publicznej zgodnie z upoważnieniem udzielonym organom statystycznym do żądania danych osobowych na podstawie szczegółowego opisu metodyki dla każdego produktu statystycznego, takie przetwarzanie powinno być zgodne z odpowiednimi przepisami prawa Unii dotyczącymi ochrony danych osobowych, a mianowicie z rozporządzeniami (UE) 2016/679 i (UE) 2018/1725. Zgodnie z zasadami określonymi w tych rozporządzeniach takie przetwarzanie powinno podlegać odpowiednim zabezpieczeniom praw i swobód osoby, której dane dotyczą. Zabezpieczenia te powinny zapewniać wdrożenie środków technicznych i organizacyjnych, aby w szczególności zapewniać poszanowanie zasady minimalizacji danych. Środki te mogłyby obejmować pseudonimizację.
- (22) Przetwarzanie danych osobowych przez KUS i inne organy krajowe do celów statystyki publicznej, które uznaje się za leżące w interesie publicznym, powinno być objęte odstępstwami i podlegać odpowiednim zabezpieczeniom, zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679. Na przykład dalszego przetwarzania danych osobowych do celów statystycznych nie należy uznawać za niezgodne z pierwotnymi celami, dla których zostały one zebrane. Dane osobowe przetwarzane do celów statystycznych w interesie publicznym są danymi poufnymi, a zatem podlegają zasadzie poufności informacji statystycznych, co oznacza, że powinny być wykorzystywane wyłącznie do celów statystycznych i nigdy nie powinny być używane w celu wsparcia środków lub decyzji dotyczących konkretnej osoby fizycznej. W tym kontekście szczególnie zabezpieczenia, które należy stosować, gdy dzielenie się danymi na podstawie rozporządzenia (WE) nr 223/2009 wymaga przetwarzania danych osobowych, obejmują środki techniczne i organizacyjne, takie jak technologie służące ochronie prywatności, oraz poszanowanie zasad ograniczenia celu, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania oraz integralności i poufności określone w rozporządzeniu (UE) 2016/679 i rozporządzeniu (UE) 2018/1725 oraz doprecyzowane w Europejskim kodeksie

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 2533/98 z dnia 23 listopada 1998 r. dotyczące zbierania informacji statystycznych przez Europejski Bank Centralny (Dz.U. L 318 z 27.11.1998, s. 8).

praktyk statystycznych. W związku z tym do dzielenia się danymi należy wykorzystywać technologie służące wzmocnieniu ochrony prywatności, które zostały zaprojektowane specjalnie z myślą o stosowaniu tych zasad. Zgodnie z art. 89 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2016/679 w prawie krajowym należy przyznać odstępstwa w odniesieniu do opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej przez KUS i inne organy krajowe, w ramach określonych w nich zabezpieczeń.

- (23) Aby być liderem w obszarze stopniowej integracji nowych technologii i nowych pogłębionych informacji, a tym samym zapewnić ciągłą aktualność statystyki europejskiej, należy ustanowić zasady, zgodnie z którymi w ramach wspólnych wysiłków ESS można opracowywać – według potrzeb użytkownika – statystykę w określonych obszarach w postaci statystyki będącej w trakcie opracowywania lub statystyki eksperymentalnej, z zamiarem wykorzystania jej podczas zwykłego tworzenia statystyki europejskiej. Statystykę taką należy traktować jako statystykę europejską, mimo że niekoniecznie spełnia ona wszystkie kryteria jakości określone w art. 12 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 223/2009. Jej publikacji powinny towarzyszyć przejrzyste informacje dotyczące jakości statystyki będącej w trakcie opracowywania lub statystyki eksperymentalnej.
- (24) Z myślą o wprowadzaniu innowacji i opracowywaniu nowych wyników statystycznych krajowe organy statystyczne powinny w jak największym stopniu uwzględniać potrzeby użytkowników wyrażone w szczególności przez organy reprezentujące użytkowników statystyk na poziomie krajowym lub inne odpowiednie organy. Na poziomie Unii Europejski Komitet Doradczy ds. Statystyki (ESAC), ustanowiony na podstawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 234/2008/WE⁽¹⁴⁾ jako główny organ Unii reprezentujący użytkowników, respondentów i autorów statystyki europejskiej, powinien otrzymywać od Komisji informacje o tym, w jaki sposób uwzględniła ona jego opinie, w szczególności w odniesieniu do opracowywania nowej statystyki europejskiej.
- (25) Aby dotrzymać kroku najnowszym trendom naukowym oraz poprawić jakość danych i metod statystycznych, organy statystyczne powinny propagować, zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim, silną, ustrukturyzowaną i trwałą współpracę interdyscyplinarną z instytucjami akademickimi i badawczymi, zwłaszcza w zakresie opracowywania nowej statystyki, testowania nowych metod i technologii oraz propagowania innowacji i eksperymentów. Do celów rozporządzenia (WE) nr 223/2009 cele naukowe powinny obejmować działania badawcze, takie jak rozwój technologiczny i demonstracja, badania podstawowe lub badania stosowane.
- (26) Biorąc pod uwagę zaufanie, jakim obdarzono KUS, oraz wysoki poziom technicznej wiedzy specjalistycznej, jaką dysponują one w zakresie zarządzania danymi i metadanymi, jakości danych i ochrony danych, należy zachęcać państwa członkowskie, zgodnie z zasadą pomocniczości, do powierzania KUS ważnej roli w krajowych ramach zarządzania danymi, w tym przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868⁽¹⁵⁾, w celu propagowania dzielenia się danymi, integracji i interoperacyjności danych, opisu metadanych, zapewniania jakości i ustanawiania norm. W związku z tym należy zaangażować KUS i inne organy krajowe w opracowywanie początkowej koncepcji oraz dalszą rozbudowę administracyjnych źródeł danych, baz danych lub systemów interoperacyjności, a także zaprzestanie korzystania z nich. Takie zaangażowanie powinno zostać zwiększone w stosownych przypadkach z myślą o zapewnieniu między innymi spójności i wysokiej jakości danych oraz z myślą o zminimalizowaniu obciążeń sprawozdawczych.
- (27) Dane, które zgodnie z prawem są dostępne publicznie i które pozostają dostępne publicznie na podstawie prawa krajowego lub unijnego, nie powinny być uważane za poufne, gdy są wykorzystywane do celów statystycznych lub do rozpowszechniania statystyk uzyskanych na podstawie takich danych.
- (28) W celu zwiększenia terminowości na poziomie Unii Komisja (Eurostat) powinna mieć możliwość rozpowszechniania statystyki europejskiej państw członkowskich natychmiast po jej opublikowaniu na poziomie krajowym, nawet jeśli opublikowanie miało miejsce przed upływem terminów dostarczenia statystyki określonych w odpowiednich sektorowych przepisach Unii.
- (29) Brak koordynacji może prowadzić do nieefektywności i niespójności oraz powodować problemy dotyczące jakości statystyki europejskiej. Przy opracowywaniu nowych statystyk w swoich obszarach kompetencji instytucje i organy Unii powinny systematycznie konsultować się z Komisją (Eurostatem) w sprawie metod statystycznych i jakości danych. Koordynacja powinna objąć również inne statystyki, które są kluczowe w zakresie informowania decydentów i obywateli, w szczególności ze względu na to, że jakość takich statystyk może wpływać na reputację statystyki europejskiej.

⁽¹⁴⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 234/2008/WE z dnia 11 marca 2008 r. ustanawiająca Europejski Komitet Doradczy ds. Statystyki i uchylająca decyzję Rady 91/116/EWG (Dz.U. L 73 z 15.3.2008, s. 13).

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie europejskiego zarządzania danymi i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (akt w sprawie zarządzania danymi) (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 1).

- (30) Ponieważ cel niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zmiana ram prawnych opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na spójność i porównywalność możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (31) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania rozporządzenia (WE) nr 223/2009 należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w odniesieniu do określenia pilnych działań w dziedzinie statystyki i określenia procedury ich podejmowania, w tym odpowiednich wymogów dotyczących terminów, częstotliwości i jakości, które mają być stosowane przez państwa członkowskie uczestniczące dobrowolnie w pilnych działaniach w dziedzinie statystyki, oraz procedury przedłużenia tych pilnych działań, a także w odniesieniu do określenia technicznych aspektów dzielenia się danymi między organami statystycznymi na podstawie tego rozporządzenia. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011⁽¹⁶⁾.
- (32) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który wydał opinię w dniu 6 września 2023 r.
- (33) Przeprowadzono konsultacje z Komitetem ds. ESS,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiany w rozporządzeniu (WE) nr 223/2009

W rozporządzeniu (WE) nr 223/2009 wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

a) dodaje się punkty w brzmieniu:

„4a) »dane« oznaczają wszelkie cyfrowe lub niemające charakteru cyfrowego odwzorowania działań, faktów lub informacji oraz wszelkie kompilacje takich działań, faktów lub informacji o obserwowanych jednostkach;

4b) »metadane« oznaczają wszelkie informacje, które definiują i opisują dane i procesy;

4c) »posiadacz danych« oznacza osobę prawną lub fizyczną lub każdy inny podmiot, który ma prawo, zgodnie z mającym zastosowanie prawem Unii lub prawem krajowym, oraz możliwość zarządzania danymi uzyskanymi w wyniku prowadzonej działalności i udostępnienia takich danych;”;

b) dodaje się punkty w brzmieniu:

„5a) »źródło danych« oznacza źródło dostarczające dane, które są istotne i niezbędne, same w sobie lub w połączeniu z danymi z innych źródeł, do opracowywania i tworzenia statystyk, w tym badania, spisy powszechne, dane administracyjne lub dane udostępniane przez posiadaczy danych na żądanie;

5b) »dostęp do danych« oznacza przetwarzanie przez krajowy urząd statystyczny lub inne organy krajowe lub przez Komisję (Eurostat) danych, które zostały dostarczone lub udostępnione przez posiadacza danych, zgodnie ze szczególnymi wymogami technicznymi, prawnymi lub organizacyjnymi;”;

c) pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) »wykorzystanie do celów statystycznych« oznacza wykorzystanie wyłącznie do celów opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania wyników oraz analiz statystycznych przez organy statystyczne, w tym do celów działań badawczych i naukowych lub ustanowienia operatów losowania;”;

⁽¹⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

2) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 16a

Reakcja organów statystycznych na pilne potrzeby polityczne w sytuacjach kryzysowych

1. Komisja (Eurostat) bada sytuacje kryzysowe i może, w stosownych przypadkach, podejmować pilne działania w dziedzinie statystyki, z zastrzeżeniem procedur określonych w niniejszym artykule, w przypadku gdy spełnione są oba poniższe warunki:

- a) absolutnie konieczne jest zareagowanie na pilne potrzeby polityczne, które wynikają z danej sytuacji kryzysowej i pojawiają się w następstwie uruchomienia ustanowionych mechanizmów nadzwyczajnych zgodnie z aktami prawnymi Unii, takimi jak decyzja wykonawcza Rady (UE) 2018/1993 (*) lub inne akty prawne Unii dotyczące sytuacji nadzwyczajnych;
- b) tych pilnych potrzeb politycznych nie można zaspokoić w ramach Europejskiego programu statystycznego.

2. Pilne działania w dziedzinie statystyki, o których mowa w ust. 1, przeprowadza Komisja (Eurostat) na poziomie Unii w ścisłej współpracy z KUS i innymi organami krajowymi, i działania te mogą obejmować:

- a) tworzenie statystyki europejskiej na podstawie nowych źródeł danych lub zbiorów danych, z uwzględnieniem obciążenia respondentów i opłacalności dla państw członkowskich;
- b) dostarczanie nowych wskaźników i pogłębionych informacji statystycznych na podstawie istniejących danych;
- c) opracowywanie wytycznych metodycznych w celu zapewnienia porównywalności i spójności statystyk we wszystkich państwach członkowskich dotkniętych sytuacją kryzysową;
- d) inne skoordynowane działania na poziomie Unii, których celem jest zapewnienie terminowej i odpowiedniej reakcji organów statystycznych na konkretną sytuację.

3. Przeprowadzając ocenę, czy potrzebne są pilne działania w dziedzinie statystyki, Komisja (Eurostat) niezwłocznie informuje Komitet ds. ESS i konsultuje się z nim oraz należyce bierze pod uwagę jego fachowe doradztwo. Pilne działania w dziedzinie statystyki, które należy podjąć, podlegają uprzedniej analizie przez Komitet ds. ESS. W tym celu Komisja (Eurostat) przekazuje Komitetowi ds. ESS szczegółowe informacje dotyczące działań, które należy podjąć, ich uzasadnienia pod względem opłacalności, środków i harmonogramów realizacji tych działań, oceny obciążenia respondentów uczestniczących w badaniu oraz wkładu finansowego Unii na pokrycie dodatkowych kosztów ponoszonych przez KUS i inne organy krajowe.

4. Państwa członkowskie mogą samodzielnie i na zasadzie dobrowolności podjąć decyzję o uczestnictwie w pilnych działaniach w dziedzinie statystyki, o których mowa w ust. 1. Te pilne działania w dziedzinie statystyki muszą być istotne oraz zaspokajać pilne potrzeby polityczne, które wynikają z sytuacji kryzysowej w Unii. Uczestnicząc w pilnych działaniach w dziedzinie statystyki, państwa członkowskie muszą przestrzegać uzgodnionych wspólnych wymogów dotyczących terminów, częstotliwości i jakości danych krajowych, które mają być przekazywane Komisji (Eurostatowi).

5. Komisja może, w drodze aktów wykonawczych, określić pilne działania w dziedzinie statystyki, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz określić procedurę ich podejmowania, w tym odpowiednie wymogi dotyczące terminów, częstotliwości i jakości, które mają być stosowane przez państwa członkowskie uczestniczące na zasadzie dobrowolności w pilnych działaniach w dziedzinie statystyki. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27 ust. 2.

Bez uszczerbku dla prerogatyw władzy budżetowej, KUS i innym organom krajowym, o których mowa w wykazie ustanowionym na podstawie art. 5 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, udostępnia się wkład finansowy z Programu na rzecz jednolitego rynku ustanowionego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 (**) oraz zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 (***) na pokrycie dodatkowych kosztów poniesionych w związku z realizacją takich pilnych działań w dziedzinie statystyki. Ponadto te KUS i inne organy krajowe mogą ubiegać się o wsparcie z innych mających zastosowanie programów finansowych Unii zgodnie z zasadami takich programów. Państwa członkowskie mogą również ubiegać się o wsparcie z Instrumentu Wsparcia Technicznego ustanowionego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 (****). Kwotę wkładu finansowego na podstawie niniejszego akapitu ustala się zgodnie z zasadami odpowiedniego programu finansowania, z zastrzeżeniem dostępności finansowania, w szczególności zgodnie z zasadami Europejskiego programu statystycznego.

6. Akty wykonawcze przyjęte na podstawie ust. 5 niniejszego artykułu pozostają w mocy przez okres nie dłuższy niż czas trwania danej sytuacji kryzysowej, a w każdym razie nie dłużej niż 12 miesięcy. W należycie uzasadnionych przypadkach okres ten może zostać przedłużony w drodze aktu wykonawczego o dodatkowe 12 miesięcy. Ten akt wykonawczy przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27 ust. 2.

- (*) Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2018/1993 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczeblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (Dz.U. L 320 z 17.12.2018, s. 28).
- (**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014 (Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1).
- (***) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).
- (****) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 1).”;

3) art. 17a otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 17a

Dostęp do oraz wykorzystanie i integracja danych administracyjnych do celów opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej

1. Krajowe organy publiczne i częściowo publiczne na podstawie prawa krajowego odpowiedzialne za administracyjne źródła danych, bazy danych, systemy interoperacyjności lub dane istotne i niezbędne do opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej nieodpłatnie umożliwiają KUS i innym organom krajowym dostęp do tych danych i odpowiednich metadanych, ich wykorzystywanie oraz integrację w odpowiednim czasie i z odpowiednią częstotliwością oraz szczegółowością w celu opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej.

2. Przeprowadza się konsultacje z KUS i Komisją (Eurostatem) w sprawie początkowego projektu, dalszej rozbudowy oraz zaprzestania korzystania z administracyjnych źródeł danych, baz danych lub systemów interoperacyjności przygotowanych i prowadzonych przez inne organy oraz włącza się KUS i Komisję (Eurostat) w te działania, ułatwiając w ten sposób dalsze korzystanie z tych źródeł danych, baz danych lub systemów interoperacyjności do celów tworzenia statystyki europejskiej. KUS i Komisja (Eurostat) biorą również udział w działalności standaryzacyjnej dotyczącej administracyjnych źródeł danych, baz danych lub systemów interoperacyjności istotnych dla tworzenia statystyki europejskiej.

2a. Do celów niniejszego rozporządzenia Komisja (Eurostat) może, na wniosek, uzyskiwać w terminowy sposób dostęp do odpowiednich danych i metadanych z baz danych i systemów interoperacyjności prowadzonych przez organy i jednostki organizacyjne Unii oraz możliwość ich wykorzystywania i integracji, bez uszczerbku dla aktów Unii ustanawiających te bazy danych i systemy interoperacyjności, w tym danych z centralnego repozytorium sprawozdawczo-statystycznego (CRRS) ustanowionego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/817 (*). W tym celu Komisja (Eurostat) współpracuje z odpowiednimi organami i jednostkami organizacyjnymi Unii w celu określenia wymaganych danych i metadanych dostosowanych do indywidualnych potrzeb, uzgodnień operacyjnych wykorzystywania danych oraz niezbędnych zabezpieczeń fizycznych i logicznych. W przypadku gdy dane i metadane potrzebne do celów statystyki europejskiej są dostępne wyłącznie w bazach danych i systemach interoperacyjności prowadzonych przez organy i jednostki organizacyjne Unii, Komisja (Eurostat) może, na wniosek, dzielić się tymi danymi z odpowiednimi KUS lub innymi organami krajowymi odpowiedzialnymi za opracowywanie, tworzenie i rozpowszechnianie statystyki europejskiej, bez uszczerbku dla aktów Unii ustanawiających te bazy danych i systemy interoperacyjności.

3. Dostęp i zaangażowanie KUS, innych organów krajowych i Komisji (Eurostatu) na podstawie ust. 1, 2 i 2a ograniczone są do administracyjnych źródeł danych, baz danych lub systemów interoperacyjności w ich własnym odpowiednim systemie administracji publicznej.

4. Do administracyjnych źródeł danych, baz danych lub systemów interoperacyjności udostępnionych przez ich właścicieli KUS, innym organom krajowym i Komisji (Eurostatowi) w celu wykorzystania ich do tworzenia statystyki europejskiej dołącza się odpowiednie metadane.

5. KUS, inne krajowe organy i podmioty, o których mowa w ust. 1, ustanawiają niezbędne mechanizmy współpracy zgodnie ze specyfiką krajową. Mechanizmy te muszą również umożliwiać KUS przeprowadzanie kontroli jakości danych i tworzenie ram statystycznych na podstawie odpowiednich danych administracyjnych, do których uzyskano dostęp.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/817 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze granic i polityki wizowej oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1861 oraz decyzje Rady 2004/512/WE i 2008/633/WSiSW (Dz.U. L 135 z 22.5.2019, s. 27).;

4) dodaje się artykuły w brzmieniu:

„Artykuł 17b

Obowiązek udostępniania danych przez prywatnych posiadaczy danych na potrzeby opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej

1. Bez uszczerbku dla obowiązków sprawozdawczych, zbiorów danych lub wszelkiego dostępu do danych określonych w sektorowych przepisach statystycznych Unii lub dla obowiązku udostępniania danych przez posiadaczy danych w przypadku wyjątkowej potrzeby zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2854 (*), KUS lub Komisja (Eurostat) mogą zwrócić się do prywatnego posiadacza danych o bezpłatne udostępnienie danych i odpowiednich metadanych, jeżeli dane będące przedmiotem wniosku są absolutnie niezbędne do opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej i nie można ich uzyskać w inny sposób lub ich wykorzystanie spowoduje znaczne zmniejszenie obciążenia posiadaczy danych i innych przedsiębiorstw, związanego z udzielaniem odpowiedzi. Komisja może ująć takie zbiory danych lub dostęp do danych w rocznym programie prac.

2. Jako koordynator krajowego systemu statystycznego KUS może złożyć wniosek o dane do prywatnego posiadacza danych w imieniu innego organu krajowego, w przypadku gdy dane będące przedmiotem wniosku są niezbędne do celów związanych ze statystyką europejską opracowywaną, tworzoną i rozpowszechnianą przez ten inny organ krajowy. KUS i inne organy krajowe państwa członkowskiego współpracują w celu uniknięcia nadmiernego obciążenia prywatnych posiadaczy danych.

3. KUS i Komisja (Eurostat) współpracują ze sobą i wspierają się wzajemnie w celu uniknięcia nadmiernego obciążenia prywatnych posiadaczy danych oraz w celu określenia, kto ma składać wnioski o dane. W szczególności wniosek o dane składa do prywatnego posiadacza danych KUS, chyba że Komisja (Eurostat) i zainteresowany KUS uzgodnią, że złożenie wniosku przez Komisję (Eurostat) jest bardziej efektywne na przykład w przypadku prywatnych posiadaczy danych prowadzących działalność na skalę ogólnounijną.

4. Komisja (Eurostat) może, w porozumieniu z KUS, ustanowić bezpieczną, wykorzystywaną na zasadzie dobrowolności infrastrukturę w celu ułatwienia dalszego dzielenia się z KUS i innymi organami krajowymi danymi, do których uzyskano dostęp zgodnie z ust. 3.

Bezpieczna infrastruktura, o której mowa w akapicie pierwszym, musi opierać się na technologiach zaprojektowanych specjalnie w celu zapewnienia zgodności z rozporządzeniami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (**) i (UE) 2018/1725 (**).

5. W przypadku gdy dane będące przedmiotem wniosku KUS na podstawie ust. 1, wymagają konkretnej usługi przetwarzania, państwa członkowskie mogą przyznać prywatnemu posiadaczowi danych rekompensatę za tę konkretną usługę przetwarzania, chyba że prawo krajowe uniemożliwia KUS lub innym organom krajowym odpowiedzialnym za tworzenie statystyk wypłacanie posiadaczom danych rekompensaty. W przypadku gdy ze względu na efektywność o dane wnioskuje Komisja (Eurostat) zgodnie z ust. 3 i wymagana jest konkretna usługa przetwarzania danych, Komisja (Eurostat) proponuje prywatnemu posiadaczowi danych rozsądną rekompensatę za tę konkretną usługę przetwarzania.

6. Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do mikroprzedsiębiorstw lub małych przedsiębiorstw zdefiniowanych w art. 2 załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE (***), z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków, gdy dane będące w posiadaniu takich mikroprzedsiębiorstw lub małych przedsiębiorstw mają szczególne znaczenie dla statystyki publicznej ze względu na charakter i ilość tych danych na poziomie krajowym.

Artykuł 17c

Wnioski o dane oraz uzgodnienia dotyczące udostępniania danych na potrzeby opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej

1. Zwracając się z wnioskiem o dane zgodnie z art. 17b, KUS lub Komisja (Eurostat):
 - a) określa, o jakie dane i metadane wnioskuje;
 - b) określa potrzebę statystyczną, ze względu na którą wnioskuje o dane zgodnie z art. 17b ust. 1;
 - c) określa częstotliwość i terminy udostępniania danych;
 - d) określa uzgodnienia operacyjne dotyczące udostępniania danych.
 2. Wnioski o dane, o których mowa w ust. 1, muszą być zgodne z zasadą minimalizacji danych oraz proporcjonalne do potrzeb statystycznych pod względem poziomu szczegółowości i ilości danych oraz częstotliwości udostępniania danych. Wnioski takie dotyczą co do zasady danych nieosobowych i tylko w szczególnych okolicznościach – danych osobowych z kategorii danych osobowych, które zostaną określone w przepisach sektorowych.
 3. Po otrzymaniu wniosku o dane, o którym mowa w ust. 1, KUS, inny organ krajowy lub Komisja (Eurostat) prowadzą dialog z zainteresowanym prywatnym posiadaczem danych w celu przedyskutowania i uzgodnienia środków niezbędnych do udostępnienia danych na potrzeby opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej z myślą o zawarciu umowy.
 4. Jeżeli umowa, o której mowa w ust. 3, nie zostanie zawarta w ciągu trzech miesięcy od powiadomienia o wniosku o dane, o którym mowa w ust. 1, lub jeżeli posiadacz danych nie wywiąże się ze zobowiązań umownych:
 - a) gdy o dane zawniósł KUS, może on skierować do prywatnego posiadacza danych drugi wniosek o udostępnienie danych w określonym terminie, w następstwie czego prywatny posiadacz danych musi udostępnić odpowiednie dane w tym terminie;
 - b) gdy o dane zawniósł Komisja (Eurostat), może ona przyjąć decyzję zobowiązującą prywatnego posiadacza danych do udostępnienia danych w terminie nie krótszym niż 15 dni kalendarzowych, w następstwie czego prywatny posiadacz danych musi udostępnić Komisji (Eurostatowi) odpowiednie dane w terminie określonym w tej decyzji.
- Ust. 1 stosuje się do decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym lit. b) niniejszego ustępu. W takiej decyzji uwzględnia się kwestie, co do których poglądy były ewentualnie zbieżne w trakcie dialogu z prywatnym posiadaczem danych. Wskazuje się również termin udzielenia odpowiedzi przez prywatnego posiadacza danych, termin na udostępnienie danych przez prywatnego posiadacza danych, grzywny przewidziane w ust. 6, które mogą zostać nałożone, jeżeli dane nie zostaną udostępnione w terminie, oraz środki odwoławcze od decyzji.
5. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zapewnienia skutecznego wykonania wniosków, o których mowa w ust. 4 lit. a).
 6. Komisja podejmuje odpowiednie środki w celu zapewnienia skutecznego wykonania decyzji przyjętych zgodnie z ust. 4 lit. b). Środki te mogą obejmować nakładanie grzywien w przypadku, gdy prywatny posiadacz danych umyślnie lub w wyniku zaniedbania nie dostarczy danych wymaganych decyzją, o których mowa w ust. 4 lit. b), w terminie lub dostarczy dane nieprawidłowe, niekompletne lub wprowadzające w błąd. Ustalając wysokość grzywien, Komisja bierze pod uwagę charakter, wagę, czas trwania i powtarzalność naruszenia.
 7. Komisja może przyjmować decyzje o nałożeniu grzywien w ciągu roku od upływu terminu przekazania danych określonego w decyzji, o której mowa w ust. 4 lit. b), w przypadku gdy prywatny posiadacz danych nie przekazał żadnych danych lub w ciągu roku od przekazania danych nieprawidłowych, niekompletnych lub wprowadzających w błąd. Grzywny mogą wynosić do 25 000 EUR, a w przypadku ponownego naruszenia w ciągu trzech lat – do 50 000 EUR. Uprawnienia Komisji do egzekwowania decyzji o nałożeniu grzywny ulegają przedawnieniu pięć lat od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Przed przyjęciem decyzji zgodnie z ust. 6 Komisja umożliwi prywatnemu posiadaczowi danych bycie wysłuchanym na temat wstępnych ustaleń Komisji i środków, które Komisja mogłaby podjąć na podstawie tych wstępnych ustaleń.

*Artykuł 17d***Kontrola decyzji nakładających grzywny przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej**

Zgodnie z art. 261 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej ma nieograniczoną jurysdykcję w zakresie kontroli decyzji, na podstawie których Komisja nałożyła grzywnę. Może on uchylić, obniżyć lub podwyższyć nałożoną grzywnę.

*Artykuł 17e***Obowiązki KUS, innych organów krajowych i Komisji (Eurostatu) w zakresie wykorzystywania danych udostępnionych przez prywatnych posiadaczy danych w celu opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej**

1. KUS i Komisja (Eurostat) wykorzystują dane udostępnione zgodnie z art. 17b w celu opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej:

a) wyłącznie do celów statystycznych;

b) zgodnie z zasadami statystycznymi określonymi w art. 2 ust. 1; oraz

c) zgodnie z wymogiem niedzielenia się danymi poza ESS, chyba że prywatny posiadacz danych wyrazi zgodę na dzielenie się tymi danymi.

2. KUS i Komisja (Eurostat) wprowadzają odpowiednie zabezpieczenia w związku z przetwarzaniem danych osobowych do celów statystycznych zgodnie z art. 89 rozporządzenia (UE) 2016/679 i z art. 13 rozporządzenia (UE) 2018/1725, w szczególności w celu zapewnienia przestrzegania zasady pseudonimizacji danych.

3. KUS i Komisja (Eurostat):

a) podejmują odpowiednie środki w celu ochrony poufności informacji statystycznych i tajemnic przedsiębiorstwa;

b) wdrażają – o ile konieczne jest przetwarzanie danych osobowych – środki techniczne i organizacyjne chroniące prawa i wolności osób, których dane dotyczą.

4. Ust. 1 i 3 niniejszego artykułu stosują się do każdego innego organu krajowego, który otrzymał dane w związku z wnioskiem złożonym w jego imieniu przez KUS zgodnie z art. 17b ust. 2.

*Artykuł 17f***Dzielenie się danymi niepoufnymi w ESS oraz między ESS a ESBC**

1. Dzielenie się, na wniosek, danymi niepoufnymi – jeżeli jest to konieczne i dane są dostępne w formie zagregowanej – między poszczególnymi KUS, z ich własnej inicjatywy lub w imieniu któregośkolwiek innego organu krajowego, oraz między KUS a Komisją (Eurostatem) odbywa się wyłącznie do celów statystycznych oraz poprawy jakości statystyki europejskiej.

2. Dzielenie się danymi niepoufnymi, w tym danymi udostępnionymi przez prywatnych posiadaczy danych, między ESS i członkiem ESBC odbywa się na wniosek – jeżeli jest to konieczne i dane są dostępne w formie zagregowanej – w obszarach współodpowiedzialności lub wspólnego zainteresowania oraz gdy dane te wykorzystuje się wyłącznie do celów statystycznych oraz poprawy jakości statystyki europejskiej opracowywanej i tworzonej przez tego członka ESBC.

3. Komisja (Eurostat) tworzy bezpieczną infrastrukturę, aby ułatwić dzielenie się danymi na podstawie niniejszego artykułu, i KUS oraz, w stosownych przypadkach, inne organy krajowe lub członkowie ESBC mogą korzystać z tej bezpiecznej infrastruktury dzielenia się danymi na zasadzie dobrowolności.

4. Komisja określa, w drodze aktów wykonawczych, techniczne aspekty dzielenia się danymi przez organy statystyczne, o których mowa w niniejszym artykule. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27 ust. 2.

- (*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2854 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie zharmonizowanych przepisów dotyczących sprawiedliwego dostępu do danych i ich wykorzystywania oraz w sprawie zmiany rozporządzenia (UE) 2017/2394 i dyrektywy (UE) 2020/1828 (akt w sprawie danych) (Dz. U. L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj>).
- (**) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).
- (***) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).
- (****) Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. w sprawie definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).";

5) dodaje się rozdział w brzmieniu:

„Rozdział IIIa

Opracowywanie statystyki europejskiej

Artykuł 17g

Statystyka będąca w trakcie opracowywania

1. KUS, inne organy krajowe i Komisja (Eurostat) dokładają starań, aby stale wprowadzać innowacje i opracowywać nowe wyniki i pogłębione informacje statystyczne na podstawie wszystkich dostępnych źródeł danych oraz wykorzystywać najnowocześniejsze technologie w celu włączenia ich do regularnego tworzenia statystyki europejskiej. W tym celu Komisja (Eurostat) może inicjować, w ścisłej współpracy z Komitetem ds. ESS, opracowywanie nowych wyników i pogłębionych informacji statystycznych w całym ESS. Te wyniki i pogłębione informacje statystyczne można uwzględnić w rocznym programie prac oraz wdrażać w ramach poszczególnych działań w dziedzinie statystyki, o których mowa w art. 14 ust. 1.

2. Nie jest wymagane, aby statystyka będąca w trakcie opracowywania spełniała wszystkie kryteria jakości określone w art. 12 ust. 1.

3. Komisja (Eurostat) może rozpowszechniać statystykę europejską będącą w trakcie opracowywania za zgodą KUS lub innych organów krajowych oraz wyraźnie wskazuje, że statystyka ta jest w trakcie opracowywania. KUS i inne organy krajowe również mogą rozpowszechniać tworzoną przez siebie statystykę europejską będącą w trakcie opracowywania.”;

6) w art. 18 dodaje się ustęp w brzmieniu:

„4. Komisja (Eurostat) może rozpowszechniać statystykę europejską już opublikowaną na poziomie krajowym przez państwa członkowskie przed terminami określonymi w odpowiednich przepisach sektorowych, pod warunkiem że jest ona zgodna z odpowiednimi definicjami i klasyfikacją.”;

7) art. 21 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Przekazywanie danych poufnych z organu ESS, o którym mowa w art. 4, który zebrał te dane, do innego organu ESS jest dopuszczalne pod warunkiem że takie przekazywanie jest niezbędne do efektywnego opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej lub do poprawy jakości statystyki europejskiej. Jeżeli dane zostały przekazane Komisji (Eurostatowi), wymagana jest zgoda KUS lub innego organu krajowego, który dostarczył te dane.

2. Przekazywanie danych poufnych między organem ESS, który zebrał dane, a członkiem ESBC jest dopuszczalne pod warunkiem że takie przekazywanie jest niezbędne do sprawnego opracowywania, tworzenia i rozpowszechniania statystyki europejskiej lub do poprawy jakości statystyki europejskiej w zakresie odpowiednich kompetencji ESS i ESBC, oraz pod warunkiem że uzasadniono taką konieczność. W przypadku gdy dane zostały przekazane Komisji (Eurostatowi), wymagana jest zgoda KUS lub innego organu krajowego, który dostarczył te dane.”;

- 8) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 23

Dostęp do danych poufnych do celów badawczych

Komisja (Eurostat) lub KUS lub inne organy krajowe w granicach swoich odpowiednich kompetencji mogą przyznać dostęp do danych poufnych, w tym danych udostępnionych przez prywatnych posiadaczy danych, pracownikom naukowym prowadzącym analizy statystyczne do celów naukowych, pod warunkiem że dane te umożliwiają tylko pośrednią identyfikację jednostek statystycznych. W przypadku gdy dane zostały przekazane Komisji (Eurostatowi), wymagana jest zgoda KUS lub innego organu krajowego, który dostarczył te dane.

Komisja określa w drodze aktów wykonawczych uzgodnienia, zasady i warunki dostępu na poziomie Unii. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 27 ust. 2.

Do celów niniejszego rozporządzenia cele badawcze obejmują działania badawcze, takie jak rozwój technologiczny i demonstracja, badania podstawowe i badania stosowane.”;

- 9) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Artykuł 25

Dane dostępne publicznie

Danych, które zgodnie z prawem są dostępne publicznie i które pozostają dostępne publicznie na podstawie prawa krajowego lub unijnego, nie uważa się za poufne, gdy są one wykorzystywane do celów statystycznych lub do rozpowszechniania statystyk uzyskanych na podstawie takich danych. Takie dane obejmują w szczególności dane dotyczące kluczowych atrybutów poszczególnych przedsiębiorstw wymienione w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2023/138 (*).

(*) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/138 z dnia 21 grudnia 2022 r. ustanawiające wykaz szczególnych zbiorów danych o wysokiej wartości oraz warunki ich publikacji i ponownego wykorzystywania (Dz.U. L 19 z 20.1.2023, s. 43).”;

- 10) w rozdziale VI dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 26a

Wkład w krajowe ramy zarządzania danymi

1. Zgodnie z zasadą pomocniczości KUS mogą przyjąć na poziomie krajowym funkcje określone w krajowych ramach zarządzania danymi w celu propagowania integracji i interoperacyjności danych, opisu metadanych, zapewniania jakości i ustanawiania norm, dzielenia się danymi i ponownego wykorzystywania danych, a także inne zadania i funkcje określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 (*).

2. Wykonywanie przez KUS funkcji, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, musi być zgodne ze sprawowaniem funkcji statystycznych wykonywanych zgodnie z zasadami statystycznymi określonymi w art. 2 ust. 1.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/868 z dnia 30 maja 2022 r. w sprawie europejskiego zarządzania danymi i zmieniające rozporządzenie (UE) 2018/1724 (akt w sprawie zarządzania danymi) (Dz.U. L 152 z 3.6.2022, s. 1).”;

- 11) dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 27a

Ocena i przegląd

Do dnia 27 grudnia 2029 r. Komisja przeprowadzi ocenę niniejszego rozporządzenia i przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z najważniejszych ustaleń wynikających z tej oceny. Ocena ta obejmuje w szczególności:

- a) reakcję organów statystycznych na sytuacje kryzysowe, o której mowa w art. 16a;

- b) obowiązek prywatnych posiadaczach danych dotyczący udzielenia zgody na wykorzystanie ich danych na potrzeby statystyki europejskiej zgodnie z art. 17b, 17c, 17d i 17e;
- c) dzielenie się danymi w ESS, o którym mowa w art. 17f;
- d) opracowywanie statystyki europejskiej, o którym mowa w rozdziale IIIa.”.

Artykuł 2

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 27 listopada 2024 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

Przewodnicząca

R. METSOLA

W imieniu Rady

Przewodniczący

BÓKA J.